

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876
NO. 237. — STEV. 237. NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 9, 1925. — PETEK. 9. OKT. OBRA 1925. VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

S KONVENCIJE AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE

Ameriška delavska federacija je zavrnila prošnjo Moskve, naj ji ameriški delavci pomagajo. — Delegati so burno ploskali, ko je Greene napadel sovjete in njih metode. — Rekel je, da nočejo imeti ameriški delavci nobenega opravka s sovjeti.

ATLANTIC CITY, N. J., 8. oktobra. — Poskus, da se spravi ameriške strokovne unije v so-glasje s sovjetsko Rusijo, s katerim je neki angleški delavski voditelj skoro "panal" konvencijo, je bil hitro, odločno in definitivno zavrnjen.

Predlog je zavrnil William Green, predsednik Ameriške Delavske Federacije, v najbolj značilnem govoru, kar jih je dosedaj čula konvencija. Ko je nekako štiristo delegatov stalo ter ploskalo, je izjavil Green, da so tukajšnji delavci preveč trdoglavi, da bi se zadovoljili s komunističnimi teorijami in filozofijami. Tudi nimajo nobenega nagnenja, da bi sedli k isti mizi z onimi, kojih cilj je uničiti strokovne unije v Združenih državah.

Arthur A. Purcell, zastopnik kongresa angleških strokovnih unij, je povzročil na konvenciji velikansko presenečenje, ko je formalno predložil prošnjo, naj se Ameriška Delavska Federacija zopet pridruži Amsterdamski internacionali, zavzame bolj velikodušno stališče napram sovjetski Rusiji ter pošlje v Moskvo komisije, ki naj bi proučile delo in metode sovjetov.

Ko se je konvencija deloma iznebila velikega presenečenja, je vstal Green. Izprva so bile njegove besede gladke, nato pa je dvignil svoj glas ter ostro in odločno zavrnil predlog.

— Mi nismo pripravljeni sprejeti doktrino komunizma, — je rekel, — ter želimo, da odnese naš prijatelj, ki nam je stavil tako odkritosrčen predlog, k ruski rdeči internacionali naslednje sporočilo: — Ameriško delavsko gibanje se ne bo združilo z njo.

Delegati so se dvignili kot en mož, in njih burno ploskanje je kazalo, kako popolnoma soglašajo z besedami svojega predsednika. Green je popolnoma zavojeval konvencijo, in ko je bila seja odgodena, so se zgrnili delegati krog njega, da mu čestitajo. Tekom preostalega dne je bil njegov govor glavni predmet razprav, in splošno se je glasilo, da je Green kot voditelj v tem pogledu celo prekosil starega Gompersa.

Splošno prevladuje prepričanje, da je storil Purcell le malo, da utrdi odnose med ameriški ter angleškimi delavskimi organizacijami. Čeprav ni bil govor vsled njegovega prejšnjega rekorda popolnoma nepričakovan, se vendar domneva, da je razodeval slab okus.

Purcell, ki je bil prvotno član Furniture Workers Union, je prejšnji predsednik Angleškega strokovno unijskega kongresa, član delavske delegacije v parlamentu ter izza zadnje spomladi načelnik Amsterdamske internacionale strokovnih unij.

Ko se je decembra meseca leta 1924 vrnil s potovanja po Rusiji, je prinesel s seboj bujno poročilo o sovjetskem napredku.

Njegova prošnja za ameriško sodelovanje je temeljila na vedno naraščajočem ogroženju delavcev od industrijaliziranja takih velikih virov cenenege dela kot so Kitajska, Indija in Afrika. Poudarjal je potrebo, da se zavaruje evropsko in ameriško delo pred takim tekmovanjem ter prosil, naj bodo tukajšnje strokovne unije zastopane v svetih, ki se pečajo s tem problemom.

Ruse je imenoval velik, smotren, močan in neumorno delaven narod, od katerega bi se ameriško delo lahko marsikaj naučilo. Priznal je, da so Amerikanci urni pri sprejemu novih idej v industriji in trgovini, a obžaloval je njih počasnost pri sprejemu novih socijalnih in političnih idej. Nato pa je stavil predlog, naj se odpošlje komisije, ki naj bi študirale razmere v Rusiji.

Blizajoča se plemenska vojna.

Plemenska vojna bo izbruhnila, če ne bo uveljavljena enaka pravica za vse. — Svetovna vojna je pokazala temnopoltim narodom ničvrednost 'bele morale'.

LONDON, Anglija, 8. oktobra. Na večerjajši seji cerkvene konference v Eastbourne se je opoziralo večerjaj na nevarnost možne plemenske vojne med belimi narodi na eni strani ter drugače barvanimi plemeni na drugi strani. Ta predmet je spravljen v debato Viscount Willington, prejšnji governor Bombaya in Madrasa, ki se je zavzel za absolutno enakopravnost vseh plemen sveta. — Evangelij samodolžbe, — je rekel, — je našel vsepovsod odmeva in velika svetovna vojna je potrdila v srehi temnopoltih narodov prepričanje, da je civilizacija belih zelo nepopolna in drobna.

Na temeljni svojih izkušnjah v vojni ne more Willington uvideti, zakaj naj bi bila temnopolta plemena manj vredna ter je na splošno mnenja, da je morala iztenih narodov v številnih ozirih višja in plemenitejša kot pa morala belih narodov, pri katerih predstavlja obranitev lastnih interesov temeljni princip njih obnašanja in postopanja. Naloga belih narodov je vsled tega sprijazniti se z Orijentalci in to naj bi se zgodilo v interesu civilizacije z uporabo miroljubnih sredstev, ne pa s silo, ki bi povzročila konec konca eno največjih tragedij kakršen je kdaj videl svet.

Sladkor se bo pocenil.

DENVER, Colo., 6. oktobra. — Great Western Sugar Company je objavila, da se bo cena sladkorja znatno znižala in da bo sladkor po isti ceni kot je bil leta 1922.

Ustanovljenje Zeppelin-ske družbe.

SACRAMENTO, Cal., 8. okt. Včeraj je bila tukaj inkorporirana Zeppelinska družba iz New Yorka s kapitalom dveh milijonov dolarjev. Namen družbe bo graditi zračne ladje ter dele zrakoplovov.

Vlak skočil s tira.

SHAMOKIN, Pa., 8. oktobra. V tukajšnji bližini je skočil s tira vlak, ki je vozil proti Readingu. Pet oseb je bilo težko poškodovanih. Kdo je zakrivil nesrečo, se zaenkrat ni dalo dognati.

Potop tovornega parnika.

CAPE TOWN, Južna Afrika, 8. oktobra. — V bližini tukajšnje obale se je potopil grški tovorni parnik "Margarita". Vse moštvo je utonilo.

General Sherwood zbolel.

TOLEDO, Ohio, 8. oktobra. — V svojem tukajšnjem domu je nevarno zbolel bivši kongresnik general Isaac R. Sherwood. Zdravniki so izgubili vse upanje, da bi okrevail.

Coolidge pričakuje izida konference.

Burton je povedal medparlamentarni uniji, da bi smatral predsednik poziv na razoroževalno konferenco v sedanjem času za vmešavanje v evropske zadeve. — Delegati so razpravljali o slabosti parlamentov.

WASHINGTON, D. C., 8. okt. Predsednik Coolidge ne bo pozval narodov na novo razoroževalno konferenco, dočim se vrši v Evropi cela serija mednarodnih pogajanj. — Je izjavil kongresnik Theodore Burton iz Ohija pred delegati medparlamentarne unije malo pred zaključitveno konferenco v poslanski zbornici kongresa. Predsednik bi moral smatrati tako akcijo s svoje strani za umešavanje, — je rekel.

Pripombe Burtona so bile direktni odgovor na prošnje številnih delegatov na konferenci, naj obnovi predsednik svoje aktivnosti glede razoroženja ter povabi sile na nadaljnjo konferenco. Burton je rekel:

— Predsednik je dal ponovno izraziti svoji želji, da skliče tako konferenco, a sedaj se vrši v Evropi več konferenc, ki imajo isti cilj. Mi upamo, da bodo prišle te konference do uspešnega zaključka ter uvedle novo dobo v Evropi, kjer je nevarnost vojne največja in kjer bi se moralo vporiti najbolj odločne napore, da se zagotovi mednarodno solidarnost, razoroženje, ter mir in dobro voljo med ljudmi.

Čičerin v gosteh pri Hindenburgu.

Velika zgovornost sovjetskega ministra za zunanje zadeve je čudno nasprotje z njegovo plahostjo in rezerviranoostjo. — Mnenje komunističnega glasila.

BERLIN, Nemčija, 8. oktobra. Skrajna zgovornost ruskega zunanjega ministra Čičerina tekem njegovega tukajšnjega obiska je presenetila one, ki poznajo običajno plahost in rezerviranoost sovjetskega uradnika. Družabni obisk pri predsedniku von Hindenburgu, je bil vzrok precejšnjega vznemirjenja pri komunističnem organu Die rote Fahne, ki skuša pojasniti, da je bil sestanek med Čičerinom in Hindenburgom le sestanek dveh enako mogočnih zastopnikov reakcije in revolucije.

Ta list pravi, da je znamenje sile in samozvesti sovjetske unije, da je mogel Čičerin sploh obiskati Hindenburga. Kdor misli, da bo potegnil paralelo med obiskom Čičerina pri Hindenburgu ter gotovimi socijalno-demokratskimi lakaji, ki stiskajo Hindenburgu roko, nima nobenega pojma o tem, kaj se je završilo na svetu, — pravi list.

BERLIN, Nemčija, 8. okt. — Izvrševalni svet centristične stranke, ki se je sestel v Paderbornu na Vestfalskem, je sprejel resolucijo, da mora pogajanjem glede varnostnega dogovora, ki se vrše sedaj v Locarno, slediti izpraznevanju Kolina, olajšanje okupacije v drugih ozemljih ter skrajšanje okupacijske dobe.

Slične resolucije je sprejela renška sekcija Nemške ljudske stranke, ki se je sestala v Kolnu.

Angleški kabinet in mosulska zadeva.

Sovražniki Baldwin v kabinetu iščejo naslednika. — Birkenhead bo mogoče vodil opozicijo na sestanku kabineta mosulske politike ter komunistične reklame. Rdečo nevarnost je označil kot navadno strahilo.

LONDON, Anglija, 7. oktobra. Med bolj skrajnimi konservativnimi vetaši so krožile večerjaj po vsej javni govorice, da se poiske naslednika za sedanjega ministrskega predsednika Baldwin in sicer na predvečer viharne seje angleškega kabineta. Na tem sestanku bo ministrski predsednik predložil svoj govor, katerega bo imel jutri na konferenci konservativne stranke v Brighton.

Mosul in komunizem predstavljata dva glavna vprašanja in sklep glede teh dveh vprašanj bo v veliki meri uplival na stališče ne le Baldwin, temveč tudi vlade kot take. Ta dva vprašanja morata biti odločena na prvem kabinetnem sestanku v dveh mesecih. Po večerjajši zahtevi lorda Derbyja, da mora vlada pustiti Irak, se pričakuje, da bo stopilo večje število ministrov na stran lorda Birkenheada, ki b onateloval opozicijo v kabinetu.

Ministrski predsednik je porabil večji del večerjajšnega dne za to, da sondira svoje tovariše ter organizatorje stranke glede domnevega in mednarodnega razpoloženja, tikajočega se mosulskega vprašanja. Ker sta zunanji minister Chamberlain in finančni minister Churchill izven dežele, ima ministrski predsednik tehten vzrok, da skuša preločiti konec no odločitev glede teh vprašanj.

Dežela pa pričakuje jasneje ugotovila politike kabineta in stranka Birkenheada bo zahtevala to ugotovilo, da se pomiri vilar kritiki, ki je divjal nad narodom izza odpotovanja kolonialnega ministra Ameryja v Zenevo.

Mosul pa ni nikakor edini vir vznemirjenja za ministrski predsednik, kajti nekateri ministri, ki skušajo razveljaviti politiko glede Iraka, katerega je uveljavil kolonialni tajnik, bodo pozvali ministrskega predsednika, naj se v svojem govoru v Brighton izreče za odločnejše odredbe proti komunizmu.

Del kabineta, ki stoji na strani lorda Birkenheada, pa je mnenja, da ni nobene rdeče nevarnosti, z izjemo ne, katero je ustvaril minister za notranje zadeve, Hicks, s svojo neprestano komunistično reklamo. Ta skupina ministrov je vsled tega mnenja, da je bolj primerna zavzeti usta Hicksa kot pa zatreti komuniste. Čeprav ne najde ta nazor izraza v konservativnem časopisju, z izjemo časopisja Birkenheada, je to naziranje razširjeno po celi deželi in potalo je jasno, da je nagibanje notranjega ministra na stran fašistov ustvarilo nadaljnjo zadrego za vlado.

Liberalno časopisje je združeno v napadih na Hicksa, katerega opisuje "Manchester Guardian" v svojem uradniškem članku, kot največje obstoječe ogroženje poštave in reda ter "kot človeka, ki pozivlja na razredno vojno, katere noče noben razred".

"Daily News" izjavlja, da je organiziranje fašistov v posebne konstablerske zbornice "zloben pojav, ki zahteva neposredno osebno pozornost ministr. predsednika samega".

POGAJANJA ZA VARNOSTNI DOGOVOR

V pogajanjih zastran varnostnega dogovora se je pojavilo mrtvilo glede vprašanj, tikajočih se iztočnih meja. — Briand in Luther se nista mogla na tajnem sestanku v Asconi dogovoriti glede francoskih rezervacij.

LOCARNO, Švica, 8. oktobra. — Včeraj se je vršila med Aristidom Briandom, francoskim zunanjim ministrom, ter Hansom Lutherjem, nemškim kancelarjem, privatna konferenca, ki bo mogoče zgodovinske važnosti.

Pogovor ni dovedel do nikakega zblizanja med Francijo in Nemčijo glede zahteve Francije, da prekorači Ren v obrambo Poljske ali Čehoslovaške, če bi postala prva ali druga žrtev oborožene invazije. Dejanski je namignil Briand Luthru, da bo ostal v Locarno ter se pogajal z dr. Benešem, čehoslovaškim zunanjim ministrom, ter poljskim zunanjim ministrom, grofom Skrzynskim, za še bolj popolne pogodbe kot obstajajo sedaj med temi tremi narodi, če bi se sedanja konferenca izjalovila.

Včeraj ob enajstih zjutraj sta se odpeljala iz Locarna dva avtomobila, noseča francoske in nemške zastave, in deset minut pozneje sta se ustavila pred majhno švicarsko restavracijo. Državnika sta naročila dve čaši piva, in pričel se je sestanek, ki je bil dogovorjen dan poprej.

Diplomata sta srebala švicarsko pivo ter pričela razpravljati v francoskem jeziku, katerega govori nemški kancelar povsem gladko. Najprej je vprašal Brianda, če je bila izjava, katero je podal tekem formalne konference v resnici zadnja beseda Francije. S tem je mislil ugotovilo, da smatra Francija svoje pogodbene odnose s Poljsko in Čehoslovaško za častno stvar. Če bi bili ti dve deželi napadeni bi bila Francija takoj na njih strani, še predno bi se uveljavilo kake arbitracijske odredbe.

Briand je bil prisiljen izjaviti Luthru, da vztraja pri tem svojem ugotovilu. Dostavil pa je, da je Francija pripravljena razmišljati o novih formulah, ki bi omogočile to v okviru predlaganega porenskega dogovora. Nato sta pričela razpravljati o predlogih juristov, posebno, da se v glavnih členih ne omeni iztočnih dogovorov, temveč doda dogovoru dostavek v obliki enostavne izjave, da vpoštevajo sile obstoječe pogodbe med Francijo ter njenimi zavezniki.

Čeprav je bil Luther odločen v svoji izjavi, da je Nemčiji nemogoče sprejeti kaj takega, je nadaljeval s pogajanj. Državnika sta tudi razpravljala o drugem bistveno važnem problemu, ki ovira uspeh konference v Locarno, — namreč o problemu nemških rezervacij. Dobila sta vtis, da ni popolnoma nemogoč sporazum glede te točke.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80	2000 Din. — \$37.40	5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir . . . . . \$ 9.20	500 lir \$22.00
300 lir \$13.50	1000 lir \$43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljateljce, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers
92 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto valja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nizozemsko za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznike.

Dopisi brez podpisa in osebosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne nasnaji, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 92 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

MEDNARODNI KRVNIK

Iz Rima poročajo, da se nahaja italijanska vlada v resnem konfliktu z avstrijsko republiko. Ni še ugotovljeno, če bo prišlo do vojne, a treba je konstatirati ali ugotoviti, da se snatra položaj skrajno "kritičen".

Kaj pa je dejanski, resnični vzrok te "resne napetosti" med obema državama? Parlamentarni govor, katerega je imel v avstrijskem državnem zboru socialno-demokratski poslanec, dr. Ellenbogen. To je bil govor, v katerem se je pečal Ellenbogen z zadnjim zborovanjem Lige narodov, v katerem je grajal postopanje Lige narodov napram Avstriji in ki je proti svoji mu zaključku kritično ocenil ravbarski sistem Mussolinija. Dr. Ellenbogen, kojega govor v državnem zboru se je časovno skladal z obletnico umora italijanskega socialističnega poslanca Matteotti-ja, je navedel nasilna dejanja fašistovskega režima, kakazal, da nima tak, na umorih in nasilju t. melječa vlada sploh nikake pravice biti zastopana v krogih "civiliziranih" narodov ter zahteval ostro in odločno besedo proti temu banditskemu gospodarstvu.

Mussolini pa je postal v zadnjem času nekoliko tenkočuten. Moz, ki je bil nekot ponosen na to, da so ga imenovali "krvnika komunistov" in ki se je v italijanskem parlamentu zahvalil za to "častno" označbo, je postal izza zadnje njegove boleznj zelo občutljiv ter zahteva za loščenje.

Raditega se je oglasil njegov dunajski poslanik pri tamošnjem ministru za zunanje zadeve, da zahteva od slednjega zadoščenje. Krsčansko-socialna in nacijska dunajska vlada je pakila seveda takej na kolena Mesto da bi pokazal držnemu Lohonu vrata, kot bi se spodobilo, se je takoj sestavilo ofieljno, v obliki dokumenta sestavljeno opravilo ter dalo slovesno obljubo, da si kaj takega ne bo nikdar več pripetilo. Samoposebi umevno pa je, da so slieni dogodki izven moči in delokroja avstrijske vlade ali katerekoli druge vlade sveta.

Italijanski banditski glavar pa ni bil s tem še davno zadovoljen. "Opravilo", ponizno prošnja za odpusčenje je odklonila italijanska vlada kot nezadostno. Ellenbogen se mora opravičiti — in sicer coram publico, v avstrijskem državnem zboru in sicer na povsem doloceni način, ki bi ne pripušal nikake dvomnosti. Razven tega pa mora slovesno obljubiti, da se ne bo nikdar več poslužil tako izvirnega in žaljivega jezika proti italijanskim banditom in njih glavarju. To zahteva je Ellenbogen, samoposebi umvno, odločno in pozitivno odklonil.

Povsem naravno je, da se bo ta značilni dogodek spravilo s sveta na ta ali oni način. Te se bo zgodilo, ne da bi bilo avstrijskim kurtarjem treba priti za mč ter meriti svojo moč z eno fašistovski Italije.

To pa še nikakor ni glavna stvar.

Glavna stvar je, da si drzne Mussolini napraviti tujo vlado odgovorno za kritiko, katero se je izreklo v notranjosti parlamenta. Kakor znano, so parlamentarni govori celo v najbolj razvijenih deželah prosti cenzure in kazenskega zasledovanja. Celu v evropski Rusiji ni bilo mogoče kazenski zasledovati socialistov radi njih delovanja v parlamentu. Sedaj pa zahteva morilec v miasli, krvnik nedolžnih ljudi, ki sedi na italijanskem prestolu, obračun zagovore, katere se obdržuje v parlamentih mnogih dežel.

To je jasn znak, do kakih višin se je povzpela megalomanija Mussolinija.

Kljub temu in kljub neštetim nadaljnim dokazom pa priznava jo tuje vlade Mussolinija in njegovo vlado ter vzdržujejo z njo diplomatske stike, mesto da bi prekinile te stike ter pogliale zastopnike fašistovske vlade iz dežele.

Če bi Anglija, Francija, Amerika in druge večje države storile to, bi kaj kmalu prišel konec a danjemu fašistovskemu nasilju in fašistovski grozovadi.

Tega pa niso storile vlade drugih dežel in tudi ne bodo storile, ker je Mussolini s svojimi razbojniškimi četami predstavitelj kapitalizma, kojega interese je dosedaj dosledno varoval.

Zagovornika sedanjega svetovnega kapitalističnega reda se ne bo skrivilo lasu in odpor proti njegovi strahovladi mora vsled tega priti iz italijanskega naroda samega, ki mora izreči svojo sodbo nad onagavnim trinogom, ki ga drži v sponah.

Zunanje vlade ne bodo namreč ganile niti z mezinem, da odpravijo fašistovski sistem, kojega cilj ni blagobit naroda, temveč utrditev kapitalizma ter naravnost blaznega italijanskega naciona-lizma.

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR

Prejemam vsako v to stroko spadajočo delo.

ROJAKI, PREDNO ODDANTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE

MENE ZA CENO.

1811 Stephen Street

Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 2854J

Vprašanje
kadilca navadnih cigaret.

Zakaj je turški tobak tako drag za cigarete?

Odgovor
kadilca Helmar cigaret.

To je najfinerji in najboljši tobak na svetu za cigarete.

Turški tobak raste na Vzhodu. Domači tobak raste v Ameriki. Turški tobak ima kakovost ter stane več kot katerikoli drugi tobak.

Škatle po 10 ali 20

Dopis.

Gilbert, Minn.

V Gilbertu, Minn., se je vršila v nedeljo dne 20. septembra t. l. posvetovalna konferenca delegatov iz raznih slovenskih naselbin, in sicer z namenom, da se ustanovi izobraževalna organizacija med Slovenci odnosno Jugoslavlani v Minnesoti.

Zborovanje je otvoril delegat Ludvik Drobnič iz Aurore, Minn., ter je predstavil začasnega glavnega tajnika John Movern-a iz Duluth-a. — Movern je priporočal zbornici, naj bi sprejela dnevni red predno se nadaljuje zborovanje.

Glavni tajnik Movern je nato izklical imena vseh prišlih odborov za organizacijo kakor tudi imena onih rojakov, katerim je bilo poslano vabilo, da se udeležijo posvetovalne konference. Navzočih je bilo 82 delegatov, med katerimi je bilo tudi nekaj takih rojakov, katerim niso bila poslana vabila. Reprezentirane so bile sledeče naselbine, oziroma mesta v državi Minnesoti:

Duluth, New Duluth, Ely, Tower, Soudan, Aurora, Biwabik, Virginia, Gilbert, Buhl in Eveleth.

Sklenilo se je, da se sprejme vsakega rojaka na konferenco kot delegata ter da se mu da polno moč v njegovi zadevi.

Zbornica je vprašala Movern-a, kako da ni nobenega delegata iz mesta Chisholm, Minnesota, ker je ondotna naselbina venčar-ena izmed največjih naselbin v St. Louis okraju države Minnesote. Movern je odgovoril, da je sicer skušal dobiti odbor v Chisholmu s pomočjo nekega vplivnega in spoštovanega rojaka, čigar imena pa ni omenil, da mu je pa dotični rojak vrnil poslano listino s pripombo, da se on začasno neče vmešavati v ustanavljanje imenovane organizacije, češ da ima v tem oziru žalostne izkušnje. V Chisholm pa je poslal Movern rojakom 41 vabil, toda od vseh teh sta se oglasila samo dva, da prideta na konferenco, potem pa še teh ni bilo.

Nato je bilo predlagano in podpirano, da se prečita resolucija, katero je imel glavni tajnik že napisano in ki se glasi:

Ker mi Slovenci odnosno Jugoslavlani, živeči v državi Minnesoti, nimamo nobene izobraževal-

ne organizacije, s pomočjo katere bi mogli amerikanizirati naše nove naseljence ter delovati za izobrazbo in blagostanje našega ljudstva, ga poučevati o zgodovini Združenih držav in o ameriških tradicijah, da postanejo še boljši in vrednejši državljani te velike republike, smo mi odborniki iz raznih mest in vasi v tej državi, zbrani na skupni posvetovalni konferenci v Gilbert, Minn., uvideli potrebo ustanoviti med našim ljudstvom organizacijo, katere namen naj bi bil:

Združiti vse Slovence oziroma Jugoslavane in njih potomce, živče v državi Minnesoti, v eno organizacijo ter širiti med njimi prijateljstvo, edinstvo in pravega duha bratske ljubezni.

Buditi njih patrijotizem in ljubezen do Združenih držav ameriških ter gojiti med njimi pravega duha ameriške demokracije.

Navduševati in pridobivati Slovence in ostale Jugoslavane, da obiskujejo večerne šole.

Vzpodbujati in pripomoči vsem onim Slovincem in Jugoslavlom ki še nimajo volilne pravice, da postanejo ameriški državljani.

Prijetati poučna predavanja o predmetih kot na primer: zgodovina Združenih držav ameriških in njena ustava; o delavskih problemih, o ekonomiji ter o raznih političnih predmetih, ki bi bili v korist in splošno izobrazbo jugoslovanskega ljudstva v državi Minnesoti.

Delovati za napredek in izobrazbo jugoslov. življa na gospodarskem, kakor tudi na znanstvenem polju.

Varovati člane pred gospodarskim ter političnim izkoriščevanjem.

Ob času okrajnih in državnih volitev podpirati kandidate tiste politične stranke, katere program najboljše reprezentira interese in blagostanje preprostega naroda.

Sklenjeno je bilo tudi nadalje, da se kopije te resolucije priobči v treh največjih slovenskih časopisih ki izhajajo v Združenih državah, kakor tudi v lokalnem ameriškem časopisu.

Nato se je pričela diskusija glede imena organizacije. Predlagano in podpirano je bilo, naj bi se organizacija imenovala: Ame-

riška Slovenska Napredna Zveza, koje ime naj bi se glasilo v angleščini: American Slovenian Progressive Federation, kar je bilo sprejeto.

Nadalje je bilo tudi predlagano in podpirano, da izvoli vsaka naselbina po pet mož v glavni izvrševalni odbor in dolžnost tega odbora naj bi bila, sodelovati z glavnim tajnikom v vseh ozirih. Ker nekatere naselbine še nimajo odborov, so bili izvoljeni sledeči v odbore:

Virginia, Minn.: Zbašnik, predsednik; Nick Furjancich, tajnik; John Cherne, blagajnik. Biwabik, Minn.: John Zalar, predsednik; Mat Tomec, tajnik; Tower-Soudan: Anton Stefanich, predsednik; John Dragovan, tajnik; John Gornik, blagajnik. Buhl, Minn.: John Spolar. Hibbing, Minn.: John Golob, predsednik; John Povshe, tajnik. Eventuelne pomanjkljivosti v

pravilih bo izpopolnil John Movern. — Združevalna konvencija se bo vršila na Evelethu, Minn., dne 25. oktobra ob desetih dopoldne.

Za delegata je lahko izvoljen vsak Slovenec, neglede na to, je-li državljan ali ne. Imena delegatov je treba javiti glavnemu tajniku najkasneje do 15. oktobra. Priložiti pa je treba tudi en dolar za vsakega delegata, to pa zato, da bo mogel gl. tajnik ob času naznaniti predsedniku pripravljene odbora za konvencijo, da se bo vedelo, koliko delegatov se namerava udeležiti konvencije in kolikor krožnikov treba pripraviti na mizo.

Povabilo se bo vsa jugoslovanska društva v Evelethu, da se udeležijo parade ob času konvencije, dne 25. oktobra.

Leo Kukar, konfer. predsednik. Jacob Muhvic, zapisnikar.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

PISMENOSTNI IZPIT ZA NOVE VOLILCE V NEW YORKU.

Vsi oni volilci države New York ki bodo imeli dne 3. novembra prvič pravico oddati svoj glas pri splošnih volitvah, morajo vedeti, da obstaja v tej deželi zakon, ki zahteva od novih volilcev, da znajo čitati in pisati angleški, ako hočejo voliti. Za časa registracije, ali kjer ni registracije, na dan volitve, morajo dokazati svojo pismenost 1) potom diplome vsaj osemrazredne ljudske šole z angleškim učnim jezikom ali 2) potom spričevala o pismenosti ki ga ljudske šole izdajajo volilcem na podlagi enostavnega izpita.

Zakon zahteva ta dokaz o pismenosti le od onih novih volilcev, ki so po januarju 1922 postali sobni glasovalci v državi New York. Kdor je imel volilno pravico v državi New York pred 1. januarjem 1922, ni novi volilec v smislu tega zakona, tudi če se ni še nikdar udeležil volitev, in od njega se ne zahteva nikakega dokaza pismenosti.

Kdor se ne more izkazati z diplomo dovršene osmorazredne šole z angleškim učnim jezikom ali s spričevalom, da je dovršil kak tečaj v angleščini, vsaj šestemu ljudskošolskemu razredu, se mora podvržiti posebnemu izpitu. Oproščeni so oni, ki ne morejo čitati ali pisati radi kake fizične napake in onesposobljenosti.

Novi zakon o pismenosti volilcev se naslanja na spremembo h konstituciji države New York, sprejeto leta 1921. Tudi v nekaterih drugih državah se od volilcev zahteva, da znajo čitati in pisati v angleščini. Prva država, ki je uvedla to zahtevo, je bila Massachusetts, ki je sprejela tak zakon že pred kakimi petdesetimi leti. Od tedaj je dvajset zveznih držav uvedlo zahtevo pismenosti za volilce. V teh drugih državah obstaja izpit navadno v tem, da mora kandidat prečitati na glas nekoliko besed iz federalne ali državne konstitucije.

Pismenostni izpiti se vršijo v

Naznanilo.

vsem tistim, kateri hočejo poslati dolarje v staro domovino.

DOLARSKA IZPLAČILA —

izvršujemo v vseh delih Jugoslavije za pristojbino 4%, istotako v Italijo—zasedeno ozemlje za pristojbino 3%.

POŠILJATVE V DINARJIH IN LIRAH —

izvršujemo najtočneje in po jako zmernih cenah. Za vsako pošiljatev preskrbimo podpisano izplačilno potrdilo prejemnika.

Brza in točna postrežba v vseh ozirih zajamčena.

DENARNE VLOGE prejemamo na "Special Interest Account" in jih obrestujemo po 4% mesečno obrestovanje.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA
POTNIŠKA POSLOVNICA

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Peter Zgaga

Iz Washingtona poročajo, da bo vlada znižala število suhaških agentov in da bo precej uradnikov po raznih suhaških departamentih izgubilo svoje službe.

To je vsekakor prav in potrebno.

Saj je že takodolito v Ameriki pijacev več kot preveč.

Konferenca v Locarnu, zborovanje medparlamentarne unije v Washingtonu, predlagana konferenca za splošno razoroževanje, Čičerinovi obiski po evropskih glavnih mestih — vse to je tema senca vojne, o kateri mislimo, da je bila končana leta 1918.

Vse to so posledica vojne in indirektno priprave za novo vojno.

Ko bo Majk Cigare ponovno ocenjeval razne pevске proizvode, naj se prej prepriča, kdo je pevec in kdo je tajnik društva njegove Jednote. V New Yorku smo se pristočno smejali, ko smo čitali njegovo oceno.

Ameriška vlada je pametna žada.

Spomladi je znižala davke vsem davkoplačevalcem. S tem jim je omogočila, da lahko kupujejo jezeni premog, ki je pri vsaki toni najmanj za šest dolarjev dražji.

Sama božja sreča, da imajo ameriška doklata precej debela kolena. Ponavadi tako debela, da pri hoji drgnejo koleno ob koleno ter s tem povzročajo potrebno goikoto v sedanjem precej mrzlem jesenskem času.

Čimbolj divja francosko časopisje, tembolj pametni in premišljeni morajo biti francoski državniki, če hočejo zadovoljivo rešiti kočljivo vprašanje francoskega dolga.

Zenska ima le tistega moža lahko za poreca, ki je zadosti velik norče, da se da imeti za noveca.

V newyorški slovenski naselbini bo kmalu napočila doba veselice. Do Božiča jih je najmanj pet na programu. Razni družinski in zabavni večeri niso vsteti. Vselice bi bile lepe in prirsne, če bi imela pijačo, ki jo vsiljujejo gostinčarji, že vsaj malo krščanskega okusa.

Drugo leto, meseca julija ali septembra, so bo spopadel Jack Dempsey z zamorem Willson.

Se prej kot v pol ure bo vse končano. Zasnžila bosta nad en milijon dolarjev. Pretepaštvo se torej v Ameriki še najbolj izplača.

Če nimajo ženske z nikomur govoriti, molijo in se pogovarjajo z Bogom.

Na konvenciji Ameriške Delavske Federacije v Atlantic City so tudi zastopniki 27.000 organiziranih bartenderjev.

Kdo bi si mislil, da je v času suše še toliko organiziranih točarjev v Združenih državah.

Število neorganiziranih pa se že v milijone. Kajti skoro sklerini Amerikane toči, preceja in natoka brez vsakakega unijskega ali državnega dovoljenja.

Iz Doorna poročajo, da se bivšemu kajzerju dobro godi. Cigaretne kadi in drva žaga.

Le pomislite, kako dobro bi se dandanaš godilo Nemčiji, če bi kajzer v svojem življenju nikdar ničesar drugega ne počel kot cigarete kaditi in drva žagal.

Henry Ford prerokuje nadaljnjih sto let velike ameriške prosperitete.

Fordu je lahko prerokovati in govoriti o prosperiteti. Njegovi nazori o lepi sedanjosti in lepi bodočnosti bi se pa mahoma izpremenili, če bi vprašal za mnenje tiste, ki se morajo mučiti z njegovimi proizvodi.

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

33

(Nadaljevanje.)

— Vidiš, dete, tedaj je vzrastel v meni strah, da bi se ogorčena odvrnila od mene, kakorhitro bi izvedela, kdo da sem. Popolnoma sem te hotela navezati nase s svojo ljubeznijo, — a sedaj si prehitro razkrila mojo skrivnost.

Brita je zmajala z glavo.

— Ne prehitro. Že dolgo te ljubim, kajti bila si mi kot mati. Če bi ne imela prevelikega respektu do svoje gospodinjice, bi te že davno prisrčno objela.

— Izpolnila boš, kar si zamudila. Nikdar več ne smeš zopet od mene, moje drago dete!

— Moja draga, mati — ah, mati, — kako blaženo je imenovati te mater!

Se dosti sta se morala razgovoriti obe ženski. Nato pa je pohitela Brita v svojo sobo ter prinesla zapiske svojega očeta.

To je bila priprosta, črna vezana knjiga, kot jo lahko kupi človek pri knjigovozu za par grošev. Kljub temu pa se je zdela bogati ženski kot kraljevski dar.

Pritisnila je knjižico na sree — in pričela se je solziti. Brita pa jo je objela ter poljubila na lice, da jo potolaži.

— Pomiri se, ljuba draga. Sedaj je najina ura za čaj. Zavžiti moraš nekaj ter nato nekoliko počivati. Danes opoldne nisi imela nobenega počitka.

Kot zatopljen v sanje je sedela gospa Klavdina pri čajni mizi, ei ter se odevala v pozornost Brite kot v gorak plaše.

Na njenem naročju pa je ležala priprosta, črna knjižica.

Obe dami sta izprva nameravali iti popoldne v mesto ter nakupiti več stvari za Božič. Gospa Klavdina pa ni bila več razpoložena za to. Hotela se je umakniti s svojo knjižico v zatišje svoje sobe.

Brita jo je le predobro razumela ter izjavila, da bo sama nakupila vse potrebno. To je bilo gospej Klavdini prav. Dala je Briti potrebna navodila ter se nežno poslovila od nje.

— Daj si vpreči voz, dragica, — je rekla smehljaje.

— Rajše bi šla peš.

— Že se je pričelo temniti.

— Ceste so razsvetljene in polne ljudi. Pogosto sem že šla sama ven ob tem času.

— No, kot želiš Brita.

Brita je odšla, da se pripravi na pot v mesto, dočim se je gospa Klavdina umaknila v svojo sobo.

Šele ko je bila sama, je vzela knjižico ter se zatopila v njeno vsebino.

Pogosto ni mogla več čitati naprej, ker so ji solze kalile pogled. Te solze pa so obenem odnesle vse gorje, vse bolečine, katere je bila prešla radi Kurt Lossena. Ostalo ni nič drugega kot globok, blažen mir ter tiha, čista sreča.

Zdelo se ji je kot da je v kratkih urah, ko je čitala besede Kurt Lossena, preizkusila še enkrat vso srečo tega sveta.

Ko je prečitala na koncu zapiskov zadnje besede, katere je zapisala Brita s svojo mirno roko, je sklenila roki nad knjižico ter zaprla oči. Zdelo se ji je kot da stoji ljubljeni mož pred njo ter zre nanjo ljubeznivo.

— Kurt, poslal si mi svoje dete, — to vem, — postalo bo najino dete. To ti obljubljam. Moje življenje bo imelo od sedaj naprej le en namen: — sreča najinega otroka. Na njem hočem poravnati, kar sem zagrešila nad teboj. Ali si zadovoljen, Kurt? — je šepetala, ne da bi odprla oči, ker ni hotela prepočiti ljubke slike.

Kurt se ji je nasmehnil in njegova prikažen je izginila.

Naširoko je odprla objokane oči kot da hoče ujeti prikazen, predn bi se razblinila v prazen nič.

XV.

Naslednjega dne, po zajtrku, je telefonirala gospa Klavdina dr. Frenseni ter ga prosila, naj jo obišče radi važnega pomenka. Nato pa je rekla Briti, da bo do obeda zaposlena z dr. Frensenom in dvajset ur naj porabi ona čas kot ga hoče.

— Če mi dovoliš, bi rada šla v vilo Klavdino. Atudlej me vika z neodoljivo silo, kajti verjam nisem bila dosti mirna, da bi si ateljej pravilno ogledala. Ali smem iti? — je vprašala Brita.

Gospa Klavdina se je nasmehnila.

— Ti smeš storiti vse, kar se ti ljubi, drago dete.

Brita jo je kmalu objela.

— Tako brezpogojno bi se jaz ne oprostila svoje moči, — je rekla porčno.

— Mogoče delam to iz samoljubnih razlogov. Čim več prostosti ti dam, tem bolj trdno upam privezati te nase. Sedaj pa mi pokliči Pakčičevko.

Brita je storila kot ukazano, in kmalu nato je vstopila gospa Pakčič.

— Povij mi, Pakčič, če je gori v vili vse v redu?

Gospa Pakčič se je vsa presenečena ozrla vanjo.

— Gotovo, milostljiva gospa, včeraj sem dala vse popraviti.

— In kaj s pečmi? Ali so v redu?

Gospa Pakčič je bila še bolj začudena.

Vse so v redu, kajti včeraj sem jih preizkusila.

— Dobro, potem pošlji takoj nekoga navzgor ter pusti zakuriti v ateljeju. Ključ daj gospodični Briti. Hoče si v miru ogledati vse.

Gospa Pakčič je molče priklimala ter odšla. Pri tem pa si je mislila:

— No, to moram reči, gospodična Brita je morala res prirasti naši gospej na sree. Kakemu drugemu človeku bi to željo enostavno odbila.

Nikakor pa ni zavidala Briti, kajti pod uplivom slednje je postala dosti bolj prijazna in popustljiva.

Brita je smehljaje objela gospo Klavdino, ko je odšla gospa Pakčič.

— Draga mati, — gospa Pakčič izgleda kot da veruje v copernije. Včeraj me sploh ni hotela spustiti v vilo, ker se je bala, da bi bilo to proti tvoji volji. Sedaj pa si ji dala to naročilo!

Gospa Klavdina se je ljubeznivo ozrla vanjo.

— Dobra Pakčič se bo še večkrat čudila.

— Kaj bo šele rekla, ko bo čula, da je imenujem mater!

— Vse to ji bom kmalu pojasnila, drago dete. Če bom pravčasno završila svoje opravke z dr. Frensenom, bom prišla tudi jaz navzgor in ostala boma tam kakšno uro. Sedaj se ne bojim več sene, ki se planja po vili Klavdini. Tvoje jasne oči so jih pregnale.

(Dalje prihodnjaj.)

Arkadij Averčenko:

Priatelj.

Po prvi maši so sklenili, da jo s piramido. Potem šele, pravi, bo kaj iz te skrivnosti.

— Pa se ne stramuješ? — je zašepetal Krutonov. — To je gnusno in grdo. Ali bi se dale te znamenke dobiti?

— Pravijo, da zbira znamenke tudi Ilija Haritinič Tirundin, ki ima vse, kar jih je sploh na svetu. Najdem ga in poskusim dobiti od njega ti dve znamenki.

— To je grdo, — je zarentail Krutonov. — Grdo je in gnusno. Praviš iz l. 1870. — bolgarske?

— Iz l. 1870. Težko mi je, prijatelj.

— No, kaj bi tarna, — je zmaljal z glavo Vostrozuhov. — Priznal si sam in tako ti je odleglo. Ali nimaš še drugih grehov?

— Drugih grehov? Jaz? — je vzdihnil Mohnati. — Kaj pa bančna operacija s trgovcem Trojenosovim — mar to ni nič? To naj ob po vašem mnenju nedolžna stvar?

— Čakaj no, — je zašepetal Vostrozuhov. Prijel je prijatelja pod pazduho in ga potegnil od mize. — Ne govori jim o tem. Ne bodo te razumeli. Jaz pa razumem. Tu imaš — pij, potem mi pa poveš.

— Zares ti povem. Vse povem. Ničesar ne utajim. Popivala sva nedavno s trgovcem Trojenosovim. Začel se je bahati s svojo čerkovno knjižico. — "Ali si že videl tako-le knjižico?" — mi je dejal. "Nič posebnega, kaj ne? Krava bi polizala z jezikom — pa je po knjižici in vendar je v nji velika sila. Tu napišem številko, tu svoje ime — evo ti, pa lahko greš po denar. Hočeš deset ali dvajset tisoč, kolikor ti drago." — Tako je bahal in bahal, dokler ni zadremal. Vzel sem mu iz žepa knjižico in iztrgal iz nje listek.

— Mohnati! — je vzdihnil Vostrozuhov ogorčeno. — Je-li mogoče? — A Mohnati je vnovič težko vzdihnil.

— Da! Da! Kesam se vsega, ker je danes velik praznik. Na listek sem napisal tri tisoč in podpisal "J. Trojenosov", — sreča moja, da čeka kakor bi kure hodile, — in še tisti teden sem dvignil v banki denar. Gnusi se mi ta čin, prijatelj, o, kako se mi gnusi!

— Kam si dal tisočake, nesrečnej?

— Šel sem takoj v drugo banko in naložil vse tri tisočake na tekoči račun. In tu imam zdaj tako čerkovno knjižico, enako, kako jo je imel Trojenosov.

— Kakšna sramota! Kako se mi gnusi! Pokaži ... knjižico.

— Evo je ... vidiš? ... Tu se napiše znesek in datum, tu podpis ...

— Je-li mogoče, Mohnati, da te vest ni nikoli pekla, da se nisi bal božje kazni za grehe? ...

Kaj pa krstno ime dotičnega, ki ima v banki denar? Ali se tudi napiše na ček?

— Čemu neki? Ček se glasi kar na dotičnega, ki gre po denar. Ali razumeš, kako enostavno je vse to? Predložiš ček in nihče te ne vpraša, ali imaš kako potrjeno ali ne. Banka ti izplača označeno svoto in ti greš svojo pot.

— Hm! ... Bogle kako smešni so ti bankirji! Pokaži mi še enkrat to knjižico ... Najprej si torej iztrgal iz knjižice listek, potem si pa kar napisal trgovčev priimek.

— Seveda, kaj si pa misliš! Oh, kako me je sram, prijatelj!

— Napij se, zločinska duša. Tam na oknu imaš svoj kozarec ... Na, vzemi nazaj svojo knjižico. In dobro jo spravi, vtakni jo globoko v žep ali pa za srajco. Lahko se ti pripeti nesreča, saj veš, kako je s takimi rečmi. Torej praviš, da imaš cele tri tisočake v banki?

Še vedno so celi, — je odgovoril Mohnati skesano in se trkal na prsa. — Niti kopejke se nisem še dotaknil.

— Hm ... Da ... Pa nikar ne obupaj. Gotovo ti je že malo odleglo.

Poljanski je že dolgo poželjivo sledil razgovoru obeh prijateljev. Stopil je h Mohnatiju, ga

objel prijazno okrog pasu in mu zasepetal v uho:

— Torej, kako je, ali ti je odleglo? Ali nimaš na vesti nobenega greha več?

Mohnati ga je začudeno pogledal.

— Grhov? Nobenih grehov več da nimam, praviš? Obesiti me za zadnji greh bi bilo premalo. Prijatelj! Prekolnite me! Pljunite mi v obraz! Zapeljal sem tujo ženo!

— Kakšna lumparija! ... je vzdihnil Poljanski in prezirajoče pogledal grešnega prijatelja.

— Je lepa?

— Naravnost krasotica. Mlada, zdrava, okrogla, roke ima mehke kakor žamet in božati vam zna, da ...

— Mohnati! je vzdihnil Poljanski ogorčeno, — ne govori tako nesramno. Mar se ne stramuješ? Je-li mogoče, da nisi pomislil pri tem na njenega moža, na človeka, ki si ga tako nečloveško okradel?

— Smilil se mi je, — je vzdihnil Mohnati in povsili svojo grešno glavo. — Tudi kaj sem hotel početi, prijatelj, če je pa tako občudovanja vredna krasotica?

— Občudovanja vredna, praviš? Kaj pa svetost domačega ognjišča? Kaj pa zvestoba? Povej, kako ji je ime!

— Čemu ti pa ho njeno ime? Saj vendar ni pošteno — izlati ime!

— Govori, prešušnik! Povej njeno ime, da bomo lahko molili za njeno pogubljeno dušo in izbrisali tako njene in tvoje grehe. Slišiš? Govori!

— Služabnica božja Natalja, tako ji je ime, — je zašepetal Mohnati ves potr.

— Natalja? Bog te kaznuj za to Natalje, Mohnati! Kako je ime njenemu očetu, kako se imenuje po njem?

— Služabnica božja Mihajlovna.

— Mihajlovna? Kakšna grdobija! ... Nisem te vprašal, kako se imenuje po očetu, kar nočem razkrinkati te nesrečne žene ... Vprašam te samo: je-li mogoče, da si imel dovolj poguma posecati ji jo, hoditi k nji na dom, gledati njenemu možu v oči?

— Ne, po telefonu sem opravil vse. Vedno sva se pogovarjala samo po telefonu.

— Tem slabše! Kaj pa, ali nisi čutil, da te peče vst? Ali se ti ni zajedla ta številka, strašna in zločinska številka, kot žerjavica v dušo? Se ti ni zajedla? Povej — kaj se ti res ni zajedla?

— Zajedla se mi je, — je zašepetal Mohnati in priklimal z glavo. Bil je obupan nad svojimi težkimi grehi.

— To številko moraš pozabiti. Slišiš? To, kar si storil, je podlost. 27—18?

— Kaj? Ta številka? Ne ... Še hujeje, še več!

— Še hujeje? Še več? Kaj torej? 347—92?

— Aha ... Natalja Mihajlovna ... Tako. Kako si se ji približal? Kakšno podlost si si izmisliš, da si zvalil in zapeljal to nesrečno ženo?

— Nič posebnega. Izvedel sem samo, da ji dvori Šmelkov. Ko sem se seznanil z njo, sem ji povedal, da se Šmelkov povsod baha, kako lahko jo je dobil. Izmisliš sem to, da Šmelkov o tem sploh ni nikjer govoril. In ta vest jo je tako razkačila, da je Šmelkova spodila. Takoj sem jo začel tolažiti, izrazil sem ji svoje sočutje.

— Trikratna podlost — je omenil Poljanski ogorčeno in si pri tem zabeležil nekaj na košček odtrgane lepenke.

— In to so vsi tvoji grehi? — je vprašal Krutonov ter nallil v kozarec ostanek osme steklenice.

— Ali si priznal že vse?

— Zdi se mi — vse.

— No, torej. Ali ti je odleglo?

— Zdi se mi, da mi je odleglo.

— Vidiš. Saj sem ti dejal, da ti odleže. Pomagali smo ti, olajšali smo tvojo vest.

— Res se mi je olajšalo, — je pritrdil Vostrozuhov resno.

— Odvalimo še kamen, ki teži tvojo dušo, — je vzdihnil Poljanski.

— Vse kamne odvalimo. Kamen na kamnu pa ostane od tvojih grehov.

Kretanje parnikov Shipping News

10. oktobra:
Olympic, Cherbourg; George Washington, Bremen; Andania, Cherbourg, Hamburg.
14. oktobra:
Mauretania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Berlin, Cherbourg, Bremen.
17. oktobra:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
21. oktobra:
Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.
23. oktobra:
France, Havre.
24. oktobra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Martha Washington, Trst.
28. oktobra:
Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen; Arabic, Cherbourg, Hamburg.
29. oktobra:
Columbus, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.
3. novembra:
Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
4. novembra:
Mauretania, Cherbourg; De Grasse, Havre.
5. novembra:
Pittsburgh, Antwerp; Mount Clay, Hamburg.
7. novembra:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.

10. novembra:
George Washington, Cherbourg, Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
11. novembra:
Aquitania, Cherbourg.
12. novembra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
14. novembra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Andania, Hamburg.
17. novembra:
Bremen, Bremen.
18. novembra:
Berengaria, Cherbourg.
19. novembra:
Zeeland, Antwerp; Westphalia, Hamburg.
21. novembra:
Olympic, Cherbourg; Republic, Bremen.
24. novembra:
Pres. Wilson, Trst; Berlin, Bremen.
25. novembra:
Mauretania, Cherbourg; Rochambeau, Havre.
26. novembra:
Albert Ballin, Hamburg.
28. novembra:
Homeric, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.

— Pojdimo domov, dragi prijatelj, — je prosil Mohnati ves potr in skesan. — Zaspan sem.

— Le pojdi, sinček, le pojdi! Bog te varuj. Kadar te bo vest zopet pekla — kar izpovej se nam. Olajšamo ti jo.

In Mohnati je šel domov potolažen, vesel, z omehčanim srecem in čisto vestjo. Poslušal je veselo zvonjenje velikonočnih zvonov.

Velika stavka v Indiji.

Te dni je začelo stavkati v indijskih predelih 30 tisoč delavcev, ker jim hočejo delodajalci znižati mezd.

Mussolinijev brat v Gorici.

Odbor lovske razstave v Gorici je poslal vabilo bratu ministrskega predsednika Arnaldu Mussoliniju, da bi posetil razstavo. Izražena je želja, da bi pripeljal s seboj sina min. predsednika, kateremu hočejo goriški fašisti izraziti simpatije, ki jih goje za voditelja. Predsednik Mussolini je sicer že opetovano obljubil svoj poset Julijski Krajini, pa doslej ga ni bilo in kakor kaže ga tudi ne bo.

Brezplačno onim, ki trpe vsled mrzlice in naduhe.

Brezplačna poskušna metoda, katero moravskorabiti brez neoplačilnih izgube časa. Imamo način, kako kontrolirati naduho in naduho, da postane na naš račun. Nje se da, ako je to še dolgo bolezen, ali pa se je pojavila še le pred kratkim, ali pa je senena mrzlica ali pa krenčina naduha, naročiti morate brezplačno poskušno našega načina. Na to se ne gleda, v kakih kilih stvite, ne gleda se na vaša starost ali oporilo, ako vas muči naduha ali mrzlica, naš način vam bo takoj pomagel. Posebno želimo poslati onim, ki se nahajajo na vidavi v obupnem stanju, kjer niso pomagali vsakovrstna vdihavanja, briganje, zdravlila, opije, dimi, "patentirano kaljenje" itd., želimo pokazati vsakomur, da je ta novinačin dočlen, davstavi vsako težko dihanje, vse broperje in vse stranske napade takoj. Ta brezplačna ponudba je prevažna, da bi jo sanesarili. Pišite sedaj ter jo takoj prinita. Ne plačite denarja. Pošljite kupon danes, Niti poštne ne plačate.

BREZPLAČNI POSKUŠNI KUPON.
FRONTIER ASTHMA CO. Room 182-D
New York and Hudson Sts., New York, N.Y.
Pošljite sedaj poskušno našega načina:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na čisto počen o potnih listih, pri lgi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih samoreno dati vlad naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejo tudi nedržavljan: dobiti dovoljenje ostati v domovih eno leto in ako potrebno tudi dalj; tozaderna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, te se pošlje prošen v stari kraj glasom nanovejših odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svoja iz starega kraja, naj nam prje piše za pojasnila. Iz Jugosla vije bo pripuščenih v pridojnih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priselencev.

Ameriški državljani pa samorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p tmajo prednost v kvoti. Pišite a pojasnila.

Prodajamo vodne liste za vse prege; tudi preko Trsta samorejo Joslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Kdo ve za našov moje sestre

MARIJA BORSTNER, omožena nekje v New Yorku. Prosim, da mi javi ali naj se pa sama oglasi.

— Rok Peterlin, Novi trg, št. 1, Kamnik, Jugoslavija.